

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 89 0 P 045338 18 Rev
Banjaluka, 03.05.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Gorjane Popadić kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Stake Gojković, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice R.J. iz Š., koju zastupa punomoćnik V.I., advokat iz S., protiv tuženog JPŠ „Š. RS“, a.d. S., radi duga, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 0 P 045338 17 Gž 2 od 07.12.2017. godine, na sjednici održanoj dana 03.05.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Sokocu broj: 89 0 P 045338 15 P od 23.12.2016. godine, obavezan je tuženi da tužiteljici isporuči, odnosno preda u posjed i svojину, 800 m³, J/S građe oblovine, II klase, po osnovu ispunjenja obaveza, te da joj nadoknadi troškove postupka u iznosu od 6.500,00 KM, sve u roku od 30 dana od dana dostavljanja prepisa presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

U slučaju da tuženi nije u mogućnosti da isporuči odnosno preda u posjed i svojину 800 m³ J/S građe oblovine II klase, obavezuje se da tužiteljici isplati na ime naknade štete zbog neispunjenja obaveza isporuke i predaje u posjed i svojину 800 m³, J/S građe-oblovine II klase, iznos glavnog duga od 96.969,70 KM i 96.969,70 KM na ime zakonske zatezne kamate počev od 30.12.1996. godine kao dana podnošenja tužbe pa do konačne isplate, te da joj nadoknadi troškove postupka u iznosu od 6.500,00 KM, sve u roku od 30. dana od dana dostavljanja prepisa presude.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 0 P 045338 17 Gž 2 od 07.12.2017. godine, djelimičnim uvažavanjem žalbe tuženog, presuda Osnovnog suda u Sokocu broj: 89 0 P 045338 15 P od 23.12.2016. godine, je preinačena tako što je tužbeni zahtjev tužiteljice, koji glasi: „Obavezuje se tuženi da tužiteljici isporuči, odnosno preda u posjed i svojину, 800 m³, J/S građe oblovine, II klase, po osnovu ispunjenja obaveza, te da joj nadoknadi troškove postupka u iznosu od 6.500,00 KM, sve u roku od 30 dana od dana dostavljanja prepisa presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja. U slučaju da tuženi nije u mogućnosti da isporuči odnosno preda u posjed i svojину 800 m³. J/S građe oblovine II klase, obavezuje se tuženi da tužiteljici isplati na ime naknade štete zbog neispunjenja obaveza isporuke i predaje u posjed i svojину 800 m³, J/S građe-oblovine II klase, iznos glavnog duga od 96.969,70 KM i 96.969,70 KM na ime zakonske zatezne kamate počev od 30.12.1996. godine, kao dana podnošenja tužbe, pa do konačne isplate“, odbijen u cjelosti.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužiteljica iz razloga pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i drugostepena presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi predlaže da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je tužbeni zahtjev tužiteljice da joj tuženi isporuči, odnosno preda u posjed i svojinu, 800 m³, J/S građe oblovine, II klase, po osnovu ispunjenja obaveza, a u slučaju da tuženi nije u mogućnosti da isporuči odnosno preda u posjed i svojinu 800 m³. J/S građe oblovine II klase, obavezuje se da tužiteljici isplati na ime naknade štete zbog neispunjenja obaveza isporuke i predaje u posjed i svojinu 800 m³, J/S građe-oblovine II klase, iznos glavnog duga od 96.969,70 KM i 96.969,70 KM na ime zakonske zatezne kamate počev od 30.12.1996. godine kao dana podnošenja tužbe pa do konačne isplate, te da joj nadoknadi troškove postupka.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da je „J.“ Š. uplatio dana 25.12.1991. godine iznose od 1.000.000,00 dinara i 3.000.000,00 dinara, na račun DP „Š.T.“ T., uplatnicama koje je ovjerila tadašnja SDK Ekspozitura Š. i S. državna banka a.d. S.S., filijala Z., ekspozitura Š. pod br. 310797 (Izvjestaj broj 154 od 20.12.1991. godine i Izvjestaj broj 155 od 25.12.1991. godine); da je DP „Š.T.“ T., izdalo profakturu br. 120/91 od 19.12.1991. godine koja glasi na ime „J.“ Š. (čiji je osnivač, direktor i likvidacioni upravnik bila tužiteljica) na iznos od 4.000.000,00 dinara; da je tužiteljica bila upisana kao osnivač – direktor „J.“ d.o.o. Š., te likvidacioni upravnik „J.“ d.o.o. Š., nad kojim je otvoren likvidacioni postupak 03.10.2005. godine, te zaključen 09.02.2006. godine na osnovu rješenja prvostepenog suda broj RL-15/05 (objavljeno u Službenom glasniku RS 22.02.2006. godine) i tužiteljica razrješena dužnosti likvidacionog upravnika, a u registarski uložak prvostepenog suda dana 18.06.2008. godine upisano brisanje poslovnog subjekta „J.“ d.o.o. Š.; da je tužiteljica u likvidacionom postupku u svojstvu direktora i osnivača „J.“ d.o.o. Š. dala pismenu izjavu da „J.“ d.o.o. Š. nema imovine niti obaveza prema trećim licima, a imovina koja se vodila u bilansima od 1991. godine do 1999. godine je uništena i nije se mogla naplatiti, kao i pismenu izjavu u svojstvu direktora i osnivača „J.“ d.o.o. Š., da preuzima i da će izmiriti sve obaveze prema trećim licima ukoliko se nakon zaključenja likvidacionog postupka pojave u pogledu plaćanja eventualnih dugova; da je tuženi registrovan kao Akcionarsko društvo sa sjedištem u S. i organizacionim jedinicama među kojima je i ŠG „T.“ T., a osnovan Odlukom Vlade Republike Srpske broj 03-599 od 08.06.1992. godine, objavljene u („Službenom glasniku Srpskog naroda u BiH“ br. 9/92) kao JP „Š.SR“ BiH, sa Sjedištem u B.L.; da iz nalaza vještaka ekonomske struke M.G., slijedi da protivvrijednost 3.200.000 dinara (što predstavlja vrijednost oblovine II klase od 3.200.000 dinara), poslije devalvacije 1992. godine iznosi 320.000,00 dinara, što konvertovano u DM (KM) po kursu 1 DM=3,30 dinara iznosi 96.969,70 DM (KM); da je „J.“ započeo postupak kod Osnovnog suda u Srpskom Sarajevu 30.12.1996. godine, protiv pravnog prednika tuženog, radi naplate duga 450.000,00 dinara (za 1.000 m³ građe za koju je uplatio krajem 1991. i početkom 1992. godine 4.000.000,00 bivših dinara), po kome je Osnovni sud u Srbinju donio rješenje o izvršenju Ip. 15/97 dana 13.03.1997. godine, te po prigovoru izvršenika postupak vođen u parnici i donesena djelimična presuda na osnovu priznanja broj PS 21/97 od 14.08.1998. godine (na koju je tuženi ŠG „T.“ T. uložio žalbu koju je odbio Okružni sud u Trebinju presudom GŽ-49/99 od 17.06.1999.

godine), kojom je obavezan Šumsko gazdinstvo „T.“ T. da „J.“ Š. isporuči 200 m³ oblovine II klase, a za isporuku preostalih 800 m³ oblovine postupak je prekinut do donošenja diobnog bilansa između Republike Srpske i Federacije BiH obzirom da se šumsko područje nad kojim gazduje nalazi na teritoriji opštine T., a da je kasnije parnični postupak nastavljen.

Kod takvog stanja činjenica prvostepeni sud zaključuje da je tuženi pravni sljednik DP Šumarstvo „T.“ T., jer je tuženi od svog osnivanja 13.06.1992. godine poslovao pod nazivom Javno preduzeće „Š.SR“ i da je zadržao status Javnog preduzeća sa svojim organizacionim jedinicama, tj. šumskim gazdinstvima, pa da činjenica da nije donesen diobni bilans između ŠG „T.“ T. koje gazduje manjim dijelom šumskog privrednog područja na teritoriji RS i ŠG „T.“ T. koje pripada Federaciji BiH, nema uticaja na pravo tužiteljice (koja je bila osnivač, zakonski zastupnik i likvidacioni upravnik tokom postupka likvidacije „J.“ d.o.o.) da potražuje od tuženog da isporuči građu odnosno da u slučaju nemogućnosti isporuke uplati dosuđeni novčani iznos. Nalazi da činjenica da tuženi upravlja 1/5 šumskog privrednog područja na teritoriji opštine T., može da ima uticaj na međusobni odnos između šumskih gazdinstava koja posluju na teritoriji opštine T. na teritoriji Republike Srpske i Federacije BiH, jer su univerzalni sukcesori pravnog prednika tuženog solidarni dužnici prema licu koje potražuje određeni iznos i odgovaraju za cijeli iznos obaveza, a ispunjenjem tih obaveza od strane jednog univerzalnog sukcesora stiče se pravo regresa prema ostalim univerzalnim sukcesorima.

Zbog toga zaključuje da nije osnovan prigovor tuženog da je tužiteljica prethodno trebala u likvidacionom postupku da prijavi svoja potraživanja, kako bi mogla potraživati potraživanja ugašenog pravnog subjekta.

Sve navedeno po shvatanju prvostepenog suda ne može da bude razlog za nedostatak aktivne legitimacije tužiteljice odnosno pasivne legitimacije tuženog.

Prvostepeni sud nalazi neosnovanim istaknuti prigovor zastare, cijeneći da je rok zastare prekinut preduzimanjem prve radnje od strane „J.“ d.o.o. - podnošenjem prijedloga za izvršenje kod Osnovnog suda u Srpskom Sarajevu.

Polazeći od toga da je u konkretnom slučaju zasnovan dužničko povjerilački odnos 19.12.1991. godine zaključenjem ugovora o isporuci građe, po kome je od strane „J.“ Š. uplaćen iznos od 4.000.000,00 dinara, a pravni prednik tuženog izdao profakturu na iznos od 4.000.000,00 tadašnjih dinara, zaključuje da je izdavanjem fakture pravni prednik tuženog stupio u obligacioni odnos sa „J.“ Š., čiji vlasnik i direktor je od 2003. godine bila tužiteljica.

Kako tuženi nije dokazao da je njegov pravni prednik isporučio oblovu građu „J.“ d.o.o. Š., za potraživanja 800 m³ oblovine II klase, pozivom na odredbe člana 262, 467. i člana 506. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/05, u daljem tekstu ZOO), obavezao je tuženog da isporuči 800 m³ građe J/S, oblovine II klase, ili da u slučaju da nije u mogućnosti isporučiti istu, nadoknadi novčanu protivvrijednost u dosuđenom iznosu glavnog duga i zakonskih zateznih kamata.

Po ocjeni drugostepenog suda, prvostepeni sud je pravilno zaključio da je tuženi pravni sljednik DP „Š.T. „T., te da potraživanje tužiteljice nije zastarjelo iz razloga propisanih odredbama člana 477. (pravilno: člana 388.) ZOO.

Međutim, nalazi da je osnovan prigovor tuženog da je tužiteljica prethodno trebala u likvidacionom postupku da prijavi svoja potraživanja, kako bi mogla potraživati potraživanja ugašenog pravnog subjekta, što nije učinila.

Iz tih razloga drugostepeni sud je žalbu tuženog djelimično uvažio i prvostepenu presudu preinačio tako što je odbio tužbeni zahtjev tužiteljice, temeljem odredbe člana 229. stav 1. tačka 4. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP).

Pobijana presuda je pravilna iz slijedećih razloga.

U ovoj pravnoj stvari postupak je započet podnošenjem prijedloga za izvršenje Osnovnom sudu u Srpskom Sarajevu 30.12.1996. godine, od strane PP „J.“ Š., protiv DP „Šumarstvo „T.“ T., radi naplate duga 450.000,00 dinara (za 1.000 m³ građe za koju je uplaćeno krajem 1991. i početkom 1992. godine 4.000.000,00 dinara), po kome je Osnovni sud u Srbini donio rješenje o izvršenju Ip. 15/97 dana 13.03.1997. godine, te je po prigovoru izvršenika postupak vođen u parnici.

U parničnom postupku, koji je bio prekinut 1998. godine, pa nastavljen 2001. godine, bilo je doneseno više odluka o tužbenom zahtjevu „J.“ d.o.o. Š., protiv tuženog, te je konačno rješenjem Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 61 0 Ps 000259 14 Pž od 18.11.2014. godine presuda Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu broj 61 0 Ps 000259 09 Ps od 28.03.2014. godine ukinuta i predmet vraćen na ponovno suđenje.

Podneskom od 22.05.2015. godine tužilac „J.“ d.o.o. Š. uređuje tužbu i kao tužioca označava R.J. iz Š.

Prema tvrdnjama same tužiteljice (za koje je dostavljen istorijat upisa osnivanja preduzeća „J.“, promjena osnivača i lica ovlaštenih za zastupanje, sve do upisa tužiteljice kao osnivača), pravni subjekat Privatno preduzeće „J.“, export-import sa p.o. Š. osnovan je 06.04.1990. godine, kada je upisan u registarski uložak Osnovnog suda udruženog rada Tuzla broj U/I 392/90, na osnovu akta o osnivanju od 12.03.1990. godine, osnivača Marjanović Milana i Mire, kakvo stanje je bilo i 1999. godine prilikom upisa usklađivanja sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti kod Osnovnog suda u Srpskom Sarajevu, te upisa promjene oblika organizovanja u društvo sa ograničenom odgovornošću (d.o.o.) za proizvodnju, preradu, trgovinu na veliko i malo 06.02.2002. godine, kada je izvršena i promjena lica ovlaštenog za zastupanje i upisan Jevtić Rade.

Ugovorom zaključenim 07.04.2003. godine između „J.“, d.o.o. Š. (zastupanom po R.J.1) i M.M., konstatovano je da su dosadašnji vlasnici M.M. i M. prenijeli firmu „J.“ d.o.o. u vlasništvo R.J., a ovim ugovorom ugovarači su saglasni da sva sredstva koja se eventualno naplate sudskim putem imaju se naplatiti prema instrukcijama M.M., odnosno smatraju se vlasništvom M.M. i M.

Nesporno je da je u registarski uložak Osnovnog suda u Sokocu broj 1-373, rješenjem tog suda broj U:244/04 od 08.11.2004. godine, izvršen upis promjene osnivača i lica ovlaštenog za zastupanje, tako što je od 01.11.2004. godine R.J. upisana kao osnivač i direktor (jednočlanog) društva sa ograničenom odgovornošću „J.“ d.o.o. Š., umjesto dotadašnjeg osnivača i direktora R.J., koji je istupio 01.11.2004. godine.

Tužiteljica je, kao osnivač i direktor „J.“ d.o.o. podnijela 09.09.2005. godine Osnovnom sudu u Sokocu prijedlog za likvidaciju tog pravnog subjekta, nad kojim je otvoren likvidacioni postupak 03.10.2005. godine, te zaključen 09.02.2006. godine rješenjem prvostepenog suda broj RL-15/05 (objavljeno u Službenom glasniku RS 22.02.2006. godine) i tužiteljica razrješena dužnosti likvidacionog upravnika, a u registarski uložak prvostepenog suda dana 18.06.2008. godine izvršen je upis brisanja poslovnog subjekta „J.“ d.o.o. Š., čime je isti prestao da postoji (član

96. stav 4., u vezi sa članom 99. Zakona o preduzećima, koji je u to vrijeme bio na snazi – „Službeni glasnik RS“ broj 24/98, 62/02, 66/02, 38/03 i 97/04, dalje: ZP).

U parnici po tužbi tužioca „J.“ d.o.o. Š., koja je bila u toku, činjenica da je ovo pravno lice prestalo da postoji, po sili zakona dovela je do prekida postupka, bez obzira što takvo rješenje (koje je deklaratorno) nije doneseno (član 378. stav 1. tačka 3. ZPP) i takav postupak mogao se nastaviti samo po prijedlogu pravnog sljednika tog pravnog lica (član 381. stav 1. ZPP). Kako „J.“ d.o.o. Š. nema pravnog sljednika, nije bilo uslova da se parnični postupak po tužbi tog pravnog lica nastavi nakon njegovog brisanja iz sudskog registra.

Jednom nastalo privredno društvo može prestati na dva načina (ne računajući statusne promjene-spajanje, podjelu i odvajanje, kao i promjenu pravne forme), koja se u zakonima označavaju kao likvidacija i stečaj.

Likvidacija predstavlja prestanak solventnog privrednog društva, koje ima dovoljno sredstava za namirenje svojih obaveza, koji se provodi po odredbama zakona kojima se reguliše likvidacioni postupak i odredbama zakona koji reguliše osnivanje, organizovanje, poslovanje i druga pitanja vezana za privredne subjekte. Svrha likvidacije je prikupljanje imovine likvidacionog dužnika, njeno unovčenje, raspodjela povjeriocima u cilju namirenja njihovih potraživanja i prestanak, odnosno brisanje privrednog društva iz registra privrednih subjekata.

Stečaj predstavlja prestanak insolventnog privrednog društva, koje ne može da namiri svoje povjerioce, zbog čega je neophodno njihovo grupno (kolektivno) namirenje i to prodajom imovine stečajnog dužnika kao pravnog lica, koji se provodi prema odredbama zakona kojim se reguliše stečajni postupak.

U vrijeme provođenja likvidacionog postupka nad „J.“ d.o.o., prema Zakonu o likvidacionom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 64/02, dalje: ZLP), likvidacioni upravnik dužan je odmah po stupanju na dužnost izvršiti popis imovine, sačiniti bilans stanja i popis povjerilaca (član 7. stav 1. ZLP), te je ovlašten i obavezan na unovčenje imovine, a ukoliko se iz imovine društva u likvidaciji ne mogu namiriti povjerioci, dužan je podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnog postupka (član 9.).

Likvidacioni postupak se zaključuje nakon što se izvrši potpuna dioba imovine (član 14.), a po pravosnažnosti rješenja o zaključenju likvidacionog postupka sud određuje brisanje pravnog lica iz registra (član 15.)

U slučaju likvidacije društva sa ograničenom odgovornošću (kakvo je bilo „J.“ d.o.o.), likvidacioni upravnik je dužan naplatiti nenaplaćena potraživanja i namiriti povjerioce, a iz imovine društva koja preostane nakon izmirenja povjerilaca, prvo se vraćaju dopunske uplate, te se preostali dio raspoređuje među članovima društva srazmjerno njihovim udjelima (član 384. u to vrijeme važećeg ZP). Dakle, imovina likvidiranog društva koja preostane nakon podmirenja povjerilaca, postaje imovina članova društva u srazmjeri sa njihovim udjelima u kapitalu društva (tzv. likvidacioni ostatak).

Iz likvidacionog spisa, te izjave koju je dala tužiteljica kao osnivač u tom postupku, proizlazi da „J.“ d.o.o. Š. nema potraživanja prema pravnim licima, pa na tužiteljicu kao osnivača nisu ni po kom osnovu ni mogla preći potraživanja tog pravnog lica koje je likvidirano.

Međutim, sve da potraživanje koje je predmet ove parnice postoji, to potraživanje ne bi moglo pripasti tužiteljici, s obzirom da je ugovorom od 07.04.2003. godine, kojim su dotadašnji vlasnici M.M. i M. prenijeli preduzeće „J.“ u vlasništvo R.J., prednika tužiteljice, izričito ugovoreno da sva sredstva koja se eventualno naplate sudskim putem pripadaju M.M. i M.

Iz svih navedenih razloga tužiteljica nema aktivnu legitimaciju u ovoj parnici, pa je iz tog razloga pravilno odbijen tužbeni zahtjev, a ne iz razloga koje je naveo drugostepeni sud u svojoj odluci.

Pozivanje tužiteljice u reviziji na podnesak Osnovnog suda u Sokocu broj RL-15/05 od 13.02.2009. godine, kojim likvidacioni sudija daje vlastito tumačenje odredbe člana 16. ZLP i izvodi zaključak da pravna lica nad kojima je zaključen likvidacioni postupak imaju pravo ostvarivati potraživanja od trećih lica, nije od značaja, niti na istom tužiteljica može zasnivati aktivnu legitimaciju u ovoj parnici.

Tačni su navodi revizije da su izreka i obrazloženje drugostepene odluke protivrječni u pogledu odluke o troškovima postupka, ali tužiteljica nema pravni interes da pobija tu odluku budući da izrekom pobijane presude nije obavezana na plaćanje parničnih troškova.

Iz svih navedenih razloga odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić